

ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ

В даний час за умов ринкової економіки та конкуренції успішно функціонують ті виробники, які ефективно використовують свої ресурси, зокрема основний капітал. Основний капітал повинен систематично оновлюватися, щоб здійснювався випуск якісної продукції з меншими витратами праці, також відбувалося зростання продуктивності праці, і зниження собівартості продукції. Все це може здійснюватися завдяки джерелам формування основного капіталу.

Основний капітал є одним з важливих чинників для функціонування будь-якого підприємства. Стан, а також раціональне і ефективне використання в подальшому впливають на кінцеві результати господарської діяльності підприємств [1; 3].

Розглянемо докладніше, з чого формується основний капітал. Існують власні і залучені джерела формування основного капіталу.

До власних джерел формування основного капіталу відносяться:

- статутний капітал;
- додатковий капітал;
- амортизаційні відрахування;
- чистий прибуток підприємства [2;3].

Статутний капітал підприємства - це початкова сума коштів, яку вкладають засновники (власники) в спільну справу для того, щоб функціонувала організація, а також за ними закріплюється право на ведення підприємницької діяльності.

Додатковий капітал - відображає підвищення вартості необоротних активів. Додатковий капітал за своєю суттю є частиною власного капіталу підприємства і в його складі враховується сума основних засобів до оцінки об'єктів капітального будівництва та інших матеріальних об'єктів майна організації з терміном корисного використання понад 12 місяців, яка проводиться в установленому порядку, а також сума, отримана понад номінальну вартість розміщених акцій (емісійний дохід акціонерного товариства), і інші аналогічні суми. Амортизаційні відрахування представляють собою фінансовий результат закріпленого перенесення вартості основних засобів, представляють для підприємства додаткові джерела власних коштів, що використовуються для фінансування діяльності.

Чистий прибуток - сума, яка залишиться в розпорядженні підприємства після відшкодування витрат виробництва, сплати податків та інших платежів.

До власних джерел фінансування прийнято відносити і внутрішньовиробничі резерви (внутрішньогосподарські) - це такі джерела, які вводяться підприємством, для підвищення ефективності діяльності. Для покриття потреби в основних засобах при конкретних ситуаціях для підприємства є необхідність звертатися до позикових джерел. Така потреба може виникнути через зовнішні причини, що не залежать від підприємства. Ними можуть бути ненадійність партнерів, надзвичайні обставини, реконструкція і технічне переозброєння виробництва, відсутність необхідного стартового капіталу, наявність сезонності у виробництві, заготівлі, переробці, постачанні і збуті продукції тощо [2; 4].

Таким чином, позиковий капітал, або так звані позикові джерела формування основного капіталу - це залучені для фінансування розвитку підприємства на поворотній основі грошові кошти та інше майно.

Основний капітал виконує величезну роль у всіх сферах економіки, активно бере участь в сучасних перетвореннях в усіх галузях народного господарства, які стосуються економічного і політичного середовища, а також технологічний рівень і організаційну структуру [1; 4].

Формування основного капіталу - це сукупність матеріальних цінностей, що діють як в сфері матеріального виробництва, так і невиробничій сфері. Основний капітал є майном підприємства і становить його основну частину.

Слід зробити висновок про те, що основний капітал насамперед розглядається як частина фінансових ресурсів підприємства, інвестованих в усі види необоротних активів, які використовуються для здійснення виробничо-господарської діяльності з метою отримання прибутку [4, с. 92].

Таким чином, після розгляду джерел формування основного капіталу можна визначити важливу відмінність між ними. У момент отримання позикового капіталу компанія чітко знає, скільки і коли їй доведеться віддавати грошей, а також який додатковий відсоток повернення на отримані кошти їй належить виплатити. У той час як при отриманні власного капіталу власники (акціонери) не можуть знати скільки грошей капітал принесе їм в майбутньому. Таким чином, підприємство в процесі своєї діяльності може використовувати всі доступні для нього джерела (власні, позикові), забезпечуючи при цьому свою фінансову стабільність, здійснювати розвиток, а також підвищувати прибуток.

Список використаної літератури

1. Бичкова Н. В. Оптимізація структури капіталу вітчизняних підприємств у контексті підвищення ефективності фінансової діяльності / Н.В. Бичкова. // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – №. 1 (48). – С. 16-23.
2. Семенов А. Г. Особливості формування капіталу підприємства / А. Г. Семенов, Л. А. Юсипчук // Вісник економічної науки України. - 2014. - № 1. - С. 110-114. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2014_1_27.
3. Чернецька Ю. А. Формування оптимальної структури капіталу підприємства / Ю. А. Чернецька // Вісник Хмельницького національного університету 2011, № 2, Т. 3. – С. 109-112.
4. Щепіта Т. Г. Особливості ефективного формування і використання капіталу підприємства / Т. Г. Щепіна, У. В. Люлько. // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2015. – №. 40. – С. 91–95.